

هونډی کوردی لټور هډډه شاعری نټنډس انټریزمی توډ کیدا ... بڅا سلمان احمد

هونډر و کولتوور، ناسنامی گشت نټوټوکان، هر نټوټو یکه به هونډر کی تایبته به خای دټناسرټو. بیه، نټوټو کی کوردیش خاوټی هونډر و گډرانی و کولتوور کی سټنی تایبته به خایته، که لټو گشت نټوټوکانی تردا پی دټناسرټو. بټټام لټوگټ نټمټدا، بټټک لټ نټوټوکان هونډری خایان بټسار هونډری گشت نټوټوکانی ترزا دټکات و هټوټدټات به نزمکردنټو کی و لټو بردنی هونډری نټوټوکانی تر، یکه لټو نټوټوانټش نټوټو کی تورکه. دواي دابټشکردنی خاکی کوردستان ئیتر گډرانی گووتن و هونډر و زمانی سټنی تایبته به کورد قټدټغټ کرا، لټوگټ ئوټو کی باکووری کوردستان خاکی کوردانټ بټټام تورکی به خاکی خای دټزان، بیه تورکیا، به درټژایي مټژوو دټژایي تیکیردنی کوردی کردووټ سیاستی سار کی خای لټ هټوټی سټینټوټی هونډر و کولتووری سټنی کوردیدا بوو لټ باکووری کوردستان، به پلانټ کی ټټخراو و سیستټماتیک نټمټیان کردوو.

نامانجی سار کیشیان، سټینټوټی هونډر و گډرانی تایبته به نټوټو کی کورد بوو، بټهټی ئو هټسټ دټمارگیری بټرامبټر به کورد هټیان. لټ کاتټکدا چټندټها دټنگبټژ و سترانبټژ و میوزیکټنی به توانای تیایدا هټټکټوتوو بټټام تورکی لټټر نټم داگیرکاری هونډریټدا، بواری پټنټداون بټردټوام بن لټ ناساندنی هونډری کوردی و سارکوټکراون. نټمټش لټ کاتټکدا ټوویداو که هټوټی نټهټشتنی کولتوور و زمان و هونډری کوردی داو و لټ باکووردا وټک هاووټاتی تورکی لټ قټټټم داو. نټنانټ خودی ئو گډرانی و میوزیکانټش که هی هاووټاتی کوردن، به دټنگی هاووټاتی کوردی گووتراون به تورکی کردوون. سارټټای نټمټش، بواریان پټنادرټ بټشټوټی کی ئازادانټ گو لټ گډرانی و میوزیکی سټنی کوردی بگرن، بټزمانی کوردی لټ شوټنی گشتی گفتوگټ بکن. لټ نټنجامدا ټوټوټووی توندوتیژی و گرتن و کوشتن دټکرټنټو.

هاووټاتی تورکی هر لټ منداټیټو نټم جټر بیرکردنټو یی لټ زټهټنی دا چټسپټنراو و فټرکراو که هونډری سټنی نټوټو کی خای، زانټ بکات بټسار گشت هونډری نټوټوکانی تردا. که نټم جټر

بیرکردن و یـش لـ زانستی کـمـناسی بـ چـمک و سف دـکـرت کـ پـی
دـگووترـت ئـتنـسـنـتـریـزم لـ استیدا ئـتنـسـنـتـریـزم تـرمـکـ
پـیـوـستـ بـ چـمکی کولتوور وـ. بـو مانایـی، کار لـگـ کولتوور
دـکـات. هـونـریش بـشـکـ لـ کولتووری هـر نـتـوـیک بـیـش، لـ
پـناسـیک سـرـتـایـیدا، دـتـوانـین بـین؛ کولتوور بریتیـی لـ
سیستـمـکی کـخـراوـی شـوـژیـانی گـروـپـک لـ خـک. هـروـک تـایـلـر
کـ مـرـفـناسـکی بـریتانیـی دـتـکـت کولتوور بریتیـی لـ زانست،
هـونـر، زانیاری، هـز و بیروباو و یاسا و داب و نـریتـکان.
یاخود گشت ئـو فـربوون و عادات کولتووریانـن کـ مـرـفـ و
ئـندامـکی کـمـگـ فـری دـبـت. واتـ کولتوور گـزـکـانی و
هـونـر، زمان، داب و نـریت، بیروباو، نـم و . . هـتـد، لـخـدـگـرت.
بـیـش هـر نـتـوـیک خـاون هـونـرکی تـایـبـت بـ خـیـتی، هـیـکـ بـ
جیاکردن و یـان لـ هـونـری نـتـوـیکانی تر.

سـرـای ئـمـش، تاکـکان لـ گـی کـسانی تر و فـری هـونـر و
کولتووری کـمـگـکـیـان دـبن، بـهـی کارلـک و ئـفتار و شـوازی
کـمـیـتـیـوـ. بـو مانایـی، هـونـر لـی تاکـکان دـگـوازرـتـو،
بـم شـوـیـه درـژ بـ هـونـری سـن دـدرـت. کـواتـ، هـونـریش و
کولتوور بـرـهـمـکی کـمـیـتـیـه، چـونـک لـی فـربوون و
دـگـوازرـتـو. سـرـباری ئـم، لـ تـوانـینی و لیام سامنـر کـ لـ
زانستی کـمـناسیدا کاری لـسـر داب و نـریت و کولتوور و
هـونـرکـانی کـمـگـکـان کـردو، ئـتنـسـنـتـریـزم بریتیـی لـ
بیروباو و ئـفتار و هـسـوکـوتـکان کـاکـک گشت بیروباو و
هـسـت و نـریتـکانی خـی لـلا باشتـین و زانـترین بـت بـسـر گشت
کولتوورکـانی تر. بـم جـرـش، هـونـری کولتوورکـانی تر نـزـمـترین و
خراپـترین و پـ لـکـش و گیر و گرفتـترین بـت. بـیـش، لـم
تـوانـینـو بـو کـس دـگـوتر ئـتنـسـنـتـریـک.

هـونـرکـی خـی کـ بـشـکـ لـ کولتووری و تـکـی، وک کولتوورکـی
با یـای جیهانی دـبـینـت، گـرانی و هـونـری سـنی نـتـوـیکـی خـی،
دـکـاتـ پـرـنـسـیـپ بـسـر هـونـری نـتـوـیکـانی تر، هـروـها
بـرـزـکـردن و یـ.

لـگـ ئـو و کـسی ئـتنـسـنـتـریـک نـریتـ باو کـانی کولتوورکـانی تر
کـ هـونـریشی لـگـ بـت، وک کولتوورکـی فـزـون دـبـینـت، زـربـی
تاکـکـانی کـمـگـ دـتـوانـن بـنـ ئـتنـسـنـتـریـک. هـر بـیـ، زـربـی
تاکـکـانی کـمـگـی تـورکی ئـتنـسـنـتـریـک بـرامـبـر بـ هـونـری
کوردی. لـگـ ئـو و اـهـنـراون تـنـیا هـونـری و تـی خـیان بـلاو
زـا بـت، جـرـ قـکـیشیان بـرامـبـر بـ گشت هـونـر و کولتوورکـی
نـتـوـی کورد هـیـ، هـروـها ناکـکـیش، ئـمـش دـگـتـو بـ بوونی

کاش و مملاند. واک کهممگگیکی ناسنبیر و دواکوتووی دت
برچاو، بی بشتک لوانی دند کوردستان ئینجا چ واک کسمکی
ناسایی یاخود کسمکی هونری هوددات هند نریتی خی ل
کوردستان پیو بکات، لگگیشیدا لو کهممگگی بی باوی بکاتو،
بی دت کسمکی ئتندسنتریک. هونری کهممگگی کوردی،
بردوام لژر هشتای هونری واتیانی دراوسدای بی تایبت
هونری واتی تورکیا. لبرئوی بشتک ل گوگران و دستانی
هونر خیان بر و ووی ئو هونر دمن بی گوگرتن ل گران
تورکی، مایللی هرر گنجکی کورد نیوی زیاتری گرانیکان
تورکین، زنگی سر مایلکانیان تورکی یاخود بی کار
هونریکانیان لو کارکانیان بی ئنجام دگگیین.

زیاد لو، ل شو د گشتیکانیش کاتک سردانی سیرانگگی یاخود
پارک و شو د گشتیاریکان دکی، هند جار ل جیاتی دانانی
گران کوردی گو بیستی گران تورکی دی. ل کاتکدا، گر
کسمکی کورد لو واتی گو بیستی گران کوردی بت ووب ووی قس
نشیاو و توندوتیژیتون دوتیژی دتو، ک ئمان گشتی
خزم تکردن بی هونری ئو واتی و پشتکردن ل هونری سنی
خت.

بییش هونری کهممگگی کوردی بردوام ل گاندای، کوتت ژر
کاریگری هونری ئو واتی

بی، پویست تاکی کورد ووشیاران تر مامم بکات ل ههمبر ئم
مسلل، گرنگی بی هونری سمنی کوردی بدات بی مانوی. خی
دوور بختو ل هونری نتوویک ک بردوام کوردی
چوساندتو هوی سینوی هونر و کولتورکای داو.

بخا سلامان احمد، دچووی بشی کهممگگی ناسی

تبینی:

ب دشتنی وتارک سوود ل سچاوکانی INTRODUCTION TO
SOCIOLOGY و دروازکانی کهممگگی ناسی و رگراو.